

Ferenczy Károly (1862-1917)

Lovak, 1899.

Olaj, karton, 48x50,5 cm

Jelezve balra lent: Ferenczy Károly
Hátoldalán: Ferenczy Károly

VÉDETT

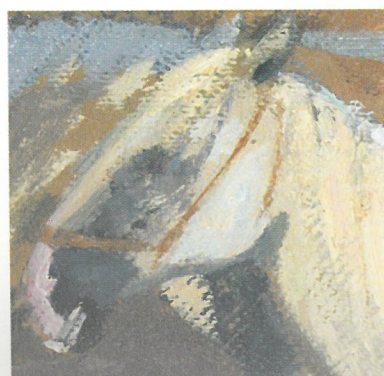
Provenienca:

- Selinkó Géza gyűjteményéből

Reprodukálva:

- Genthon István: Ferenczy Károly.
Budapest, 1963 és 1979/ 51. kép

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft

A kép

Ferenczy Károly *Lovak* című képe két változatban ismert. Mindkettő 1899-ben készült és az 1896-os *Lovak a vízben* témájának újabb feldolgozásai. Genthon István 116. és 117. számmal vette fel a *Lovak*-at a Ferenczy műveit felsoroló festménykatalógusba (1979-es kiadás). A kettő közti különbséget a kidolgozottság mértékében látja: csakugyan, a 117. képen látható ló mozgása valamivel élénkebb. Genthon azonban figyelmeztet rá, hogy a 116. számú kép - elemzésünk tárgya - nem vázlatos, és a látszólagos vázlatosságot szándékos festői eljárásaként értelmezi.

A kép tárgya

Az 1899 nyara már a negyedik nyár volt a nagybányai festőkolónia történetében. Ferenczy Károly, aki az előző években egy-egy nagyméretű biblikus kompozíciót festett, ebben az esztendőben inkább művészi kifejező eszközeinek megújításával foglalkozott. Ekkor jelennek meg festészetében azok az erőteljes, expresszív színteltek, amelyek a „második nagybányai korszak” közismert képeit jellemzik (*Márciusi est*, *Festőnő*). Arcképeket és tájba helyezett plein-air életképeket festett, kevés szereplővel, leginkább a környék erdőmunkásainak életéből vett témával. Genthon, aki példaként éppen a *Lovak* két változatát említi, az alábbiakkal jellemezte Ferenczy festészetének ezt a momentumát: „*Ferenczy Nagybányán egy újfajta életképtípust kreált, melynek szavakba foglalható mondanivalója nem sok, annál több benne a helyi levegő és zamat.*” Vagyis a táji háttér kiterjesztése által megvalósuló „nagybányaiság”. A jelen kép esetében ennél fontosabb a festői eszközök láthatóvá tételének kérdése. A festők sokáig arra törekedtek, hogy minél jobban elfedjék, elrejtsek egy kép festőtechnikai elemeit és ezáltal alkalmasabbá tegyék a képteret a néző befogadására. A 19. század folyamán azonban elkezdődik a festészetben (is) a formai eszközök elszakadása a téma közvetlen ábrázolásától. A kép egyre inkább esztétikai egységként funkcionál, a festő kifejezetten felhívja a figyelmet arra, hogy az ábrázolt téma ellenére, amit a néző lát, az elsősorban vászon és festék. Ennek a folyamatnak két különböző pillanatát észlelhetjük a *Lovak* két változatán. Az itt szereplő mű ilyen értelemben modernebb, a festői eljárást jobban megmutató darab, mint a lovakat és a lovászfiút a tájba integráló másik példány a MNG. gyűjteményében.

Ferenczy Károly és a lovak - a kép témája

Ferenczy Gavosdián, gazdász korában rajzolt először lovakat, bár ekkoriban még a hippológiai érdeklődés vezethette. Első művészi loábrázolásként az 1889-es *Irgalmas samaritánust* ismerjük, majd a már említett 1896-os képeket. 1898-ban a téma különböző változataival találkozhatunk a *Háromkirályokat* előkészítő vázlatokon és magán a képen. Emlékezetes, hogy az ott látható „zöld lovak” miatt gúnyolta legélesebben a korabeli kritika. Az 1899-es évből a legszebb ilyen témájú kép az *Esthangulat lovakkal*, majd több esztendő szünet és festői nyelvének teljes megújulása után, 1905-től fest újra lovakat, leginkább lovagló gyermekeit ábrázoló kompozíciókban. A ló valamennyi esetben a természetközelségre utalt.

o.u.

